

Măsurile necesare de întreprins în vederea diminuării impactului pandemiei COVID-19 și secetei asupra agriculturii și securității alimentare¹, elaborate în baza platformei științifice „Securitatea alimentară și siguranța alimentelor” de dl Boris BOINCEAN, doctor habilitat în științe agricole, profesor universitar, membru al Secției științe ale vieții a Academiei de Științe a Moldovei, director interimar al Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”

Pandemia COVID-19 și seceta din anul curent au pus în evidență necesitatea abordării și soluționării unui șir de probleme cu care se confruntă agricultura la etapa actuală și se va confrunța în viitorul apropiat.

Dificultățile apărute se referă la realizarea scopurilor asigurării unei dezvoltări durabile adoptate de Organizația Națiunilor Unite în 2015, la care s-a raliat și Republica Moldova.

A devenit evidentă necesitatea fortificării cercetărilor în domeniul științelor agricole și conjugării eforturilor împreună cu producătorii agricoli în vederea asigurării securității alimentare a țării.

De rând cu criza în domeniul sănătății publice create de pandemia COVID-19, constatăm o situație critică în sectorul agrar, provocată de pandemie și seceta fără precedent din anul 2020.

Măsurile necesare de întreprins pot fi divizate în măsuri de scurtă și de lungă durată.

Printre măsurile de scurtă durată menționăm următoarele:

1. Inventarierea tuturor loturilor semincere pentru culturile cerealiere de toamnă în vederea stabilirii gradului de asigurare cu semințe pentru aceste culturi.
2. Asigurarea gospodăriilor agricole cu material semincer de calitate biologică înaltă pentru soiurile preponderent de origine autohtonă la culturile cerealiere de toamnă, care s-au dovedit a fi mai adaptate la condițiile de secetă din anul acesta.
3. Restabilirea sistemului de producere a materialului semincer de calitate biologică înaltă, de origine preponderent autohtonă, pentru toate culturile, începând cu culturile cerealiere de toamnă din toamna anului curent. În acest scop se propune:
  - soluționarea problemei folosirii după destinație, adică pentru multiplicarea semințelor, a terenurilor din proprietatea statului, deținătorul cărora, conform titlurilor oficial eliberate de către organele statale, este ICCC „Selecția”, dar, *de facto*, sunt folosite în alte scopuri de către administratorul perioadei de insolabilitate a Stațiunii Tehnologico-Experimentale „Bălți” (fosta Gospodărie Experimentală a ICCC ”Selecția”);

---

¹ Propunerile au fost discutate și aprobate la ședința consiliului științific al ICCC „Selecția” din 11 mai 2020 (proces-verbal nr. 2).

- determinarea listei soiurilor recomandate pentru cultivare în condițiile Republicii Moldova în vederea stabilirii unui program național de producere a semințelor pentru asigurarea securității alimentare a statului;
- revenirea la practica normală de testare a soiurilor de plante din străinătate analogic termenului de testare pentru soiurile și hibrizii autohtoni (adresările și argumentele instituțiilor științifice au fost neglijate);
- acordarea unui credit fără dobândă producătorilor agricoli pentru procurarea semințelor la culturile cerealiere de toamnă, iar în vederea restabilirii sistemului de producere a semințelor de calitate biologică înaltă, de origine preponderent autohtonă, la culturile cerealiere de toamnă (grâu și orz de toamnă) de cumpărat semințele de la instituțiile științifice originatoare;
- implicarea directă a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, având în vedere actualitatea problemei, fapt ce necesită coordonarea și monitorizarea graduală a procesului de restabilire a sistemului de producere a semințelor la culturile cerealiere de toamnă în Republica Moldova, care necesită minim doi ani;
- restabilirea finanțării programului de stat la ameliorarea și producerea de semințe primare realizat de ICCC „Selecția”, începând cu ameliorarea noilor soiuri de grâu și orz de toamnă, care, din motive obiective și subiective, a fost sistat în condițiile anului 2020;
- alocarea mijloacelor financiare pentru menținerea fondului genetic pentru toate culturile, începând cu culturile cerealiere de toamnă, care la etapa actuală include o colecție bogată de forme genetice valoroase din lume, dar realizată din surse proprii totalmente insuficiente.

Printre măsurile de lungă durată menționăm următoarele:

1. Tranziția la un sistem de agricultură durabilă presupune folosirea mai rațională a resurselor naturale și gospodărești de origine locală, cu reducerea folosirii resurselor de import (semințe, fertilizanți minerali, pesticide, surse energetice etc.);

În acest scop necesită de a fi reexaminată strategia dominantă de intensificare industrială a agriculturii bazată actualmente pe conceptul „revoluției verzi”, orientat spre maximizarea nivelului de producție și profit cu neglijarea necesității restabilirii fertilității solului și protecției mediului ambiant;

2. Optimizarea structurii suprafețelor de însămânțare în vederea respectării asolamentelor cu o diversitate mai mare de culturi de bază și succesive menite, în ansamblu cu restabilirea sectorului zootehnic, care trebuie să contribuie la ameliorarea calității (sănătății) solului ca una din precondițiile primordiale în tranziția spre un sistem de agricultură durabilă;

3. O problemă științifică și practică foarte actuală ține de reîntoarcerea lucernei în asolament cu folosirea biomasei vegetale pentru producerea biogazului prin metanizare. Astfel,

vom putea reduce drastic dependența de sursele energetice neregenerabile și de azotul tehnic din îngrășămintele minerale, folosind preponderent azotul biologic în agricultură;

4. Alocarea subvențiilor în agricultură la o unitate de suprafață, ținând cont de respectarea cerințelor față de managementul durabil al solului, capabil să acorde servicii ecosistemice și sociale precum:

- apă potabilă de calitate înaltă;
- reducerea efectului de încălzire globală prin sechestrarea carbonului în sol;
- menținerea biodiversității la suprafața solului și în sol, pe întreg lanțul trofic din sol;
- obținerea produselor alimentare de calitate înaltă pentru majorarea imunității organismului uman și animal.

Având în vedere cele menționate, statul va susține acordarea serviciilor benefice pentru sănătatea întregii societăți.

5. Extinderea suprafețelor sub sistemele inovatoare (agroecologice) de intensificare a agriculturii: sistemul conservativ de agricultură, sistemul de agricultură ecologică, folosirea elementelor din sistemul agriculturii de precizie, sistemul de agricultură regenerativă ș.a. Ele sunt determinate de manifestarea tot mai frecventă a secetelor și eroziunii solului în condițiile încălzirii globale, scumpirea surselor energetice neregenerabile limitate și a derivatelor lor, de rând cu discrepanța în prețuri la aceste surse și materia primă agricolă;

6. Promovarea noilor tendințe în știința agricolă în conformitate cu tendințele globale este imposibilă fără suport din partea statului în elaborarea măsurilor alternative de intensificare a agriculturii, inclusiv a sistemelor conservative de agricultură, sistemelor de agricultură ecologică etc. Ele vor contribui în mod direct la majorarea competitivității producătorilor agricoli, aprovizionarea cu surse energetice regenerabile de proveniență locală, ameliorarea stării mediului ambiant și sănătății oamenilor;

7. Modernizarea sistemului de aprovizionare a populației cu produse alimentare de calitate înaltă la nivel local și de origine locală, cu susținerea producătorilor mici asociați în cooperative agricole. Aprovizionarea populației cu produse ecologice de origine locală, preponderent vegetală, a școlilor și grădinițelor, prin acordarea priorității produselor ecologice de origine locală la organizarea tenderelor.